

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

NIKŠIĆ

UNIVERZITET CRNE GORE			
FILOLOŠKI FAKULTET			
Datum: 11. 10. 2024.			
Gr. broj: 03	Red. broj: 1255/4	Preleg.	Vrijednost:

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta broj: 01-2324 od 7. 9. 2021. godine imenovana je Komisija za ocjenu magistarskog rada „Psihodinamika odnosa između majke i kćerke u romanu *Hotel du Lac* Anite Brukner“ kandidatkinje Adile Bektešević Musić (broj indeksa 6/20), studijski program Engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o književnosti, u sljedećem sastavu: prof. dr Janko Andrijašević, prof. dr Vanja Vukićević-Garić i prof. dr Veselinka Milović.

Komisija Vijeću podnosi Izvještaj o ocjeni magistarskog rada:

IZVJEŠTAJ O OCJENI MAGISTARSKOG RADA

Magistarski rad „Psihodinamika odnosa između majke i kćerke u romanu *Hotel du Lac* Anite Brukner“ kandidatkinje Adile Bektešević Musić napisan je na 60 strana. Pored uvodnih napomena datih u *Predgovoru*, *Izvodu rada* i *Sažetku* rada na crnogorskom i engleskom, osnovnu strukturu rada čine sljedeća poglavlja: *Uvod*, *Interdisciplinarni odnos književnost-psihologija*, *Osnovni principi psihodinamske teorije*, Anita Brukner: život, djelo, psihodinamske teme u romanu *Hotel du Lac*, *Zaključak* i *Literatura*.

Koncepcija rada

U uvodnom dijelu rada kandidatkinja Adila Bektešević Musić obrazlaže temu i predmet istraživanja, njihovu naučnu zasnovanost i opravdanost, kao i ciljeve i motive za njen odabir. Kandidatkinja je rad dalje strukturalno podijelila u tri glavna dijela.

U prvom dijelu rada *Interdisciplinarni odnos književnost-psihologija* Adila Bektešević Musić pruža uvid u širu teorijsku bazu, daje osnove interdisciplinarnog odnosa između književnosti i psihologije, utvrđuje njihovo zajedničko polje interesovanja i doprinos njihovog uzajamnog dopunjavanja. Šira teorijska osnova na taj način kandidatkinji služi kao uvod u osnovnu teorijsku postavku (psihodinamika odnosa između majke i kćerke) i objašnjenje mogućnosti njene primjene u analizi književnog djela.

Drugi dio rada *Osnovni principi psihodinamske teorije* uključuje tri cjeline (*Psihodinamika porodičnih odnosa*; *Kratak pregled osnovnih teorija o psihodinamskom odnosu roditelja i djece*; *Psihodinamski odnos između majke i kćerke*) detaljnije uvodi čitaoca u specifičnosti Frojdove psihodinamske teorije porodičnih odnosa, njenu genezu, postfrojdovske varijacije i dopune ove teorije, kao i njeno mjesto u savremenom psihoanalitičkom kontekstu. Kandidatkinja Bektešević Musić se zatim fokusira na psihodinamske odnose između roditelja i djece, koji su kompleksni i izazovni za psihološko-naučnu obradu, da bi se u posljednjem potpoglavlju posvetila psihodinamskom odnosu majke i kćerke, što i predstavlja glavno analitičko-teorijsko polazište

cjelokupnog rada.

Treći i najvažniji dio rada pod naslovom *Anita Brukner: život, djelo, psihodinamske teme u romanu Hotel du Lac* sastoji se od četiri cjeline (*Osnovni elementi romana Hotel du Lac; Psihodinamski odnos između Ajriz i Dženifer Pjuzi; Psihodinamski odnos između Edit Houp i njene majke Roze; Analiza sporednih likova*). U njemu kandidatkinja prije svega daje kratak osvrt na život i djelo kod nas manje poznate, a u anglosaksonskom svijetu izuzetno cijenjene autorke Anite Brukner, kao i na roman *Hotel du Lac*, koji se u radu nalazi pod analitičkim povećalom. Posljednja tri potpoglavlja bave se primjenom psihodinamske teorije o odnosu majke i kćerke na dva para majki i kćerki u romanu, Ajriz i Dženifer Pjuzi, i Edit i Roze Houp. Analizira se i nekoliko sporednih likova u ovom kontekstu, i na taj način tematski zaokružuje istraživačku temu.

U **Zaključku** kandidatkinja sumira najvažnije rezultate do kojih je došla tokom istraživanja, te daje prijedlog za potencijalna buduća istraživanja navedene tematike.

Literatura sadrži reference koje se pominju u radu, ukupno 36, od čega su 9 internet izvori.

Metode i predmet istraživanja

Adila Bektešević Musić za analizu pravi odabir dva para majki-kćerki, kao i nekoliko sporednih likova iz romana *Hotel du Lac* Anite Brukner, primjenjujući na njihovu književno-umjetničku reprezentaciju u romanu osnovne postulate psihodinamske teorije porodičnih odnosa. Prvi par su Ajriz i Dženifer Pjuzi, koje Bektešević Musić posmatra iz psihodinamske perspektive, gdje pokušava odrediti osobine odnosa između majke i odrasle kćerke, korijene i evoluciju tog odnosa kroz porodičnu istoriju, i konačno posljedice prirode tog odnosa koje se ispoljavaju u narativnoj stvarnosti ovog romana. Sličan pristup je primijenjen i na drugi par majka-kćerka, Edit i Rouz Hope. Prilikom ovog opservatorskog i komparativnog portretiranja četiri književna lika, grupisana u dva majčinsko-filijalna para, kandidatkinja koristiti unutrašnji pristup proučavanju književnog djela, budući da se, osim psihološkom analizom, bavi i vremenom i prostorom u kojem se radnja odvija. Unutrašnji svijet likova kandidatkinja otkriva i kroz sloj začemja riječi, koji pruža značajan uvid u emotivna stanja i njihove varijacije, unutrašnje doživljaje situacija, kao i samu psihologiju likova, koristeći se fenomenološkom metodom. U predstavljanju suptilnih odnosa između majki i kćerki oslanja se na teorijski okvir prije svega Sigmunda Frojda, kao i postfrojdovska psihološka saznanja u domenu nastanka i razvoja psihodinamskih porodičnih odnosa, te samim tim upotrebljava i psihološke metode u analizi odabranih djela. Upoređivanjem stručne psihološke literature i praktičnih primjera koje pronalazi u književnim djelima kandidatkinja se služi i komparativnom metodom. Kao metodu koju Adila Bektešević Musić koristi u radu navodimo i metodu generalizacije, kojom na osnovu istraživanja pojedinačnog slučaja stiže do opštih saznanja. Na osnovu predstavljanja osnovnih psihodinamskih karakteristika u odnosu majka-kćerka analiziranih književnih likova, kandidatkinja dolazi do opštih saznanja o ovom kompleksnom i naglašeno determinističkom odnosu, primjenjivih u oblasti i psihologije i književnosti, koja dopunjuju dosadašnja saznanja, a mogu poslužiti i kao dobar temelj za buduća istraživanja navedene tematike.

Istraživačka pitanja

U skladu sa prethodno navedenim motivima i ciljevima istraživanja obuhvaćenih ovim naučnim radom, kandidatkinja polazi od sljedećih istraživačkih pitanja: Da li literarno djelo predstavlja plodno tle za proučavanje važnog psihodinamskog odnosa između majke i kćerke? Kakav je sveukupni (psihološki, emocionalni, socijalni) uticaj majki na kćeri? Kakve posljedice takav uticaj ima na život kćerke kao odrasle osobe? Na koji način se taj odnos perpetuiira na potomstvo? Koliko uspješno se specifičnosti i suptilnosti ovog odnosa mogu dočarati u književnom djelu? Da li likovi majke i kćerke, Ajris i Dženifer Pjuzi, kao i naratorke Edit Houp i njene neimenovane majke,

korespondiraju sa principima psihodinamske psihologije, i kakvi zaključci se mogu izvući iz analize odnosa pomenutih književnih likova?

Predmet istraživanja Adile Bektešević Musić fokusiran je na genezu, elemente i posljedice psihodinamskog odnosa majki i kćerki. Analizu temelji na frejdovskoj i postfrejdovskoj psihodinamskoj teoriji porodičnih odnosa, prije svega odnosa majke i kćeri, te je stoga neminovno istaći da istraživanje analitički podrazumijeva sintezu književnosti, psihologije i psihoanalize. Kandidatkinja se bavi analizom dva para likova koji su reprezentativni za sagledavanje neuralgičnih tačaka pomenutog odnosa; gdje se tek detaljnijom analizom unutrašnjeg života svakog lika individualno, manifestacija njegove svjesne i nesvjesne psihologije, i konačno međusobnog uticaja ovih individua, može doći do umjetničko-književne evaluacije psihodinamike između majke i kćerke, ali i određenih psiholoških znanja – ne samo ilustracija i studija slučaja, već možda i uvida sa određenom naučnom težinom. U daljem istraživanju pokušava se dati odgovor na pitanja: Da li i u kojoj mjeri je analizirani roman Anite Brukner pogodan korpus za istraživanje psihodinamskog odnosa u fokusu ovog rada? Da li su likovi četiri žene i dva muškarca, koji su pod analitičkim reflektorom, dovoljno uvjerljivi i autentični da bi mogli poslužiti kao osnova za književno-psihološka razmatranja analizirane teme? Da li su zaključci izvedeni iz analize relevantni bilo u književnom bilo u psihološkom kontekstu?

Pri analizi kandidatkinja se bavi velikim brojem aspekata koji su ključni u psihodinamici između majke i kćerke, te dijelom određuju stavove prema životu analiziranih likova, dalji razvoj njihovih ličnosti i ostvarenja životnih potencijala, stagnaciju ili degradaciju njihovih ličnosti. Kroz rad kandidatkinja nastoji ukazati na prirodnu komunikaciju i međusobno nadopunjavanje književnosti i psihologije. Obostrana korist ove interdisciplinarnе komunikacije ogleda se u radu kroz detaljnije shvatanje psihodinamskog odnosa između majke i kćerke, kao i konflikata koji imaju uticaj na oblikovanje ličnosti.

Zaključci i naučni doprinos

Kroz naučni rad „Psihodinamika odnosa između majke i kćerke u romanu *Hotel du Lac* Anite Brukner“, kandidatkinja Adila Bektešević Musić upotrebom psiholoških saznanja, kao i psihodinamskog teorijskog okvira o porodičnim odnosima, tj. odnosu majke i kćeri, uspješno opisuje psihološku analizu dva para likova u romanu Anite Brukner, preispituje njihove neurotične reakcije i saobračava ih sa teorijskim postavkama psihodinamske psihologije. Istraživački rad na temu ispitivanja psihodinamskih odnosa u književnim djelima, u ovom slučaju romanu *Hotel du Lac* Anite Brukner, svoju primjenu nalazi kako u oblasti književnosti tako i u oblasti psihologije. U književnom djelu pruža detaljniji pristup analizi likova, boljem razumijevanju njihovog unutrašnjeg bića, te razumijevanju pravaca u kojima usmjeravaju psihičku energiju, a što rezultira specifičnim odnosom sa drugim likovima. U psihologiji, sa druge strane, istraživanje ove tematike može poslužiti kao konkretna ilustracija teorijskog prikaza psihodinamskog odnosa majke i kćerke, te predstavlja svojevrsnu dopunu već dostignuim naučnim saznanjima i pruža bliži i praktičniji uvid u strukturu tog odnosa. Shodno tome, rad ima pedagošku primjenu u obje navedene oblasti. Kada je u pitanju konkretan naučni doprinos istraživanja psihodinamskog odnosa majke i kćerke u navedenom romanu Anite Brukner, kandidatkinja ovim naučnim radom dokazuje da se isti ogleda u sljedećem: identifikaciji elemenata psihodinamske teorije u književnom djelu; doprinosu u predstavljanju i konkretnoj primjeni psihološke analize književnog djela; doprinosu kroz istraživanje tematike koja nije začajnije obrađivana na našim prostorima; doprinosu na polju preplitanja književnosti, psihologije i psihodinamske psihologije, i njihovog interdisciplinarnog izučavanja; doprinosu obradi teme odnosa majka-kćerka u nauci o književnosti, te konkretno u romanu *Hotel du Lac* Anite Brukner; doprinosu crnogorskoj anglistici, doprinosu razvoju psihološkog pristupa književnosti u Crnoj Gori.

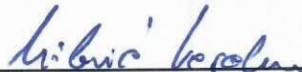
Kandidatkinja Adila Bektešević Musić je kroz gore opisani magistarski rad na detaljan i sistematski način obradila temu psihodinamskog odnosa majka-kćerka primijenjenu na književno djelo, i kroz smisaone uvide i suštinsko razumijevanje napravila nekoliko značajnih koraka na polju izučavanja anglistike u Crnoj Gori, kao što su interdisciplinarnost istraživanja, povezivanje nauke i umjetnosti, primjenljivost rezultata istraživanja na raznim nivoima, i otvaranje perspektive za slična istraživanja koja doprinose boljem razumijevanju i prirode i važnosti psihodinamskih porodičnih odnosa, jer je disfunkcionalnost u odnosima između najbližih više pravilo nego izuzetak, a njene posljedice dalekosežne. Stoga, naučni napor da se ovaj univerzalni humani fenomen osvijetli iz psihološko-književne perspektive svakako predstavlja pažnje vrijedan poduhvat, sa aplikativnom vrijednošću.

KOMISIJA

Prof. dr Vanja Vukićević-Garić, predsjednica

Prof. dr Veselinka Milović, član

Prof. dr Janko Andrijašević, mentor

